

SZAKSZERVEZETI ÉRTESÍTŐ

A MAGYARORSZÁGI SZAKSZERVEZETI TANÁCS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>MEJELENIK MINDEN HÓ ELSŐ SZOMBATJÁN. ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 2 korona 40 fillér.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: JÁSZAI S. Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 1. sz.</p>	<p>A szakszervezeti tanács emlékéhez tartozó szervezetek központjai e lapot ingyen kapják.</p>
---	---	--

A kizárások tanulságai.

Lassan, de biztosan halad a kutyaszövetség az erkölcsi csőd felé. Tisztán a tagok ámitását célzó, terrorisztikus eszközökkel dolgozó testületnek csak ez lehet a vége. Az ámitás és zsarolás eszközei csak ideig-óráig alkalmasak arra, hogy tömegeket együtt tartsanak.

Az asztalosok kizárásával oly erkölcsi és anyagi pofont kapott a kutyaszövetség, amelyre nemcsak sokáig emlékezik, hanem a zsaroló egyesület annyira megrázkódtatta, hogy most már csak a züllés következhetik.

Sok szorongatott iparos, aki mostanáig a zsaroló szövetség jármát viselte, újra lélegzeni kezd. A budapesti asztalosmesterek nagy része szembe mert állani a kutyaszövetség főszerzőivel és utóbbiak határozata ellenére, a munkásait nem zárta ki, sőt azok a mesterek, akik a terrornak engedve, végrehajtották a kizárási határozatot, 8–9 heti harc után, minden legcsekélyebb eredmény nélkül, szégyenszemre visszavették munkásaikat. Egyenként szerződtek a szakszervezettel és kötelezték magukat arra, hogy egy évig fentartják a régi kollektív szerződésben megállapított feltételeket.

A kegyetlen sors ugy akarta, hogy a kollektív szerződések «elvi» ellenségei kénytelenek legyenek a százszor kárhozottat szakszervezettel egyenként lealázóan szerződést kötni. A szakszervezet ura maradt a helyzetnek.

Ezt az óriási vereséget egyhamar nem heveri ki a kutyaszövetség. Hiába kürtöli hazug híreit, hiába igyekszik vereségét palástolni, a valóság mégis csak valóság marad.

Pedig az asztalosmunkások harca nem ígérkezett könnyűnek, a konjunkturák rendkívül rosszak voltak és ilyenkor a támadó munkálatóknak könnyebb a helyzete. Ámde az asztalosmesterek nagyrésze megunta a kutyaszövetségi terrorizmust, másik része pedig tudta, hogy az asztalosmunkások szervezete egyike a legerősebb szervezeteknek, amelyre nem jó kikezdeni.

Ez a harc rendkívül érdekes fordulat a magyarországi még egészen ifjú kutyaszövetségek történetében. Ezek a szövetségek rendkívül el voltak

bizakodva. Lapjaikban örökké azzal ámitgatták olvasóikat, hogy a munkásszervezetek le vannak törve. Kitarás, kitarás és az átkos szakszervezeteknek még a magja sem marad meg! Az ilyen és más hasonló nagyhangú kijelentéseknek fel is ült az iparosok egy része. A másik része pedig a halatlan terrornak volt kénytelen engedni és meggyőződése ellenére, harcba provokálta munkásait.

Ismerünk asztalosmestert, aki könnyes szemekkel bocsátotta el őt munkását, kérve őket, hogy ne haragudjanak, ő másképp nem tehet és hogy jóakarát bizonyítsa, munkásainak 14 napi bérét is kifizette. Ez az eset jellemzi az egész harcot. Titokban egymásután jöttek a mesterek a szakszervezethez, kérve vissza munkásaikat, de egyszersmind azt is kérték, hogy neveiket ne tegyék közzé a lapokban, mert különben a kutyaszövetség üldözésének lesznek kitéve.

De lehet-e reális alapja, nem is szólva az erkölcsi alapról, olyan szövetségnek, amelytől a tagok nem védelmet, hanem csak büntetést várnak.

A különbség a munkáltató szövetségek és a munkásszakszervezet között az, hogy előbbiek büntető hatalmat képeznek, utóbbiak pedig testvéri szeretettel ápolják a munkásérdekeket. És ez a körülmény magyarázza azt, hogy míg a munkásszervezeteket nem bírják semmiféle rendőri eszközökkel, elnyomatással gyengíteni, addig a munkáltató szövetségek saját erkölcsstelenségükbe fulladva, önmaguktól züllenek.

Érteni tudjuk, hogyha a munkáltató szövetségek különböző eszközök segítségével védik érdekeiket. De úgy, ahogy Magyarországon kezdték munkájukat, semmiféle érdekeket nem lehet védeni, hanem csak rombolni. Első és főjelszava a mi kutyaszövetségeinknek, hogy kollektív szerződéseket nem szabad kötni. A gyakorlat azonban arra tanít, hogy a kollektív szerződések inkább a munkálatóknak, mint a munkásszervezetek érdeke. Kollektív szerződések-nél a munkásszervezetek nem használhatják ki a kedvező konjunkturákat, míg ellenben, feltéve, hogy a munkások szervezve vannak, még kedvezőtlen konjunkturák mellett sem képesek a munkabéreket leszállítani vagy a munkaidőt meghosszabbítani.

Erre nézve egész csomó példa van előttünk. A mult és ez az év igen rossz konjunkturák mellett zajlott le. Építkezés alig volt és az építőmesterek még sem voltak képesek a munkafeltételeket rosszabbítani. Az asztalosmesterek pedig szeretnék volna a munkaidőt egy félórával hosszabbítani és a munkabérekét leszállítani. Ehelyett azonban csuf vereséggel kellett megelégedniök. Már most mi következik akkor, ha a konjunkturák javulnak? Ilyenkor a munkásszervezetek is természetesen erősödnek és a munkások számára szabad a vásár. Ekkor fogják csak a munkáltatók látni, mennyire becsapták őket azok az emberek, akik a kollektív szerződés ellen uszítottak.

A bárca-rendszer és ezzel kapcsolatos munkaközvetítés is csüörtököt mondott. Az építőiparosok kutyaszövetsége egyáltalán nem közvetít munkást, hanem a munkások maguk keresnek munkát és a bárca kitöltése csupa formalitás.

A lakatosmunkások minden harc nélkül irták alá a bárcát, de azért a régi viszonyok fenmaradtak. A szakszervezet erősödött és több munkást közvetít, mint a multban.

Ezekután ugyan mit értek el a kutyaszövetségek? Száz meg száz iparost tönkre tettek, a munkásszervezeteknek azonban kárt nem okoztak.

A szakszervezetek tagvesztesége nem a kutyaszövetség működésének, hanem a rossz konjunkturáknak tulajdonítható. Az emelkedő konjunkturákkal arányban erősödnek majd a munkásszervezetek és pusztulnak a kutyaszövetségek. A saját kárukon tanulhatnak majd az iparosok.

A rendkívüli szakszervezeti kongresszus határozatai.

Az október 4., 5. és 6-án tartott rendkívüli szakszervezeti kongresszus irányító munkát végzett. Erdemhez képest bírálta az ipartörvény-tervezetet, a vasárnapi munkaszünetről szóló tervezetet és különösen a betegségélyző törvényt és az állami munkásbiztosító hivatalt bírálta élesen. A kongresszuson 25 országos szövetség és 10 helyi egyesület képviseletében megjelent 134 küldött, aki 140.000 tagot képviselt. Ezenkívül 14 város szakszervezeti bizottsága 15 küldöttet vett részt a kongresszuson. A horvát szervezeteket Bukseg elvtárs képviselte.

A kongresszuson a kereskedelemügyi miniszter is képviseltette magát dr. Diószeghy József miniszteri osztálytanácsos és dr. Papp Dezső miniszteri titkár által.

A kongresszus elnökeivé Garbai Sándor, Teszársz Károly és Lerner Dezső elvtársak, jegyzőkké Wischnovszky Ignác, Tarczai Lajos és Hubay János elvtársak lettek megválasztva.

A napirend első pontját *Garami* elvtárs adta elő, utána *Teszársz* elvtárs a *Munkásvédelem* ügyében a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

«A magyarországi szakszervezeteknek Budapesten 1908 évi október 4—6-ig tartó rendkívüli kongresszusa az új ipartörvény-tervezetnek a «Munkásvédelem» cím alatt foglalt határozmányait és ren-

delkezéseit a munkásságra nézve értéktelennek s munkásság érdekeinek meg nem felelőnek jelent ki. A munkásság csak oly törvényjavaslatot tartha elfogadhatónak, amely a munkásság szellemi, testi erkölcsi és anyagi érdekeinek védelmére pontos félremagyarázhatatlan rendelkezéseket tartalmaz. A kongresszus, hivatkozva az eddig tartott szakszervezeti kongresszusoknak a munkásvédelem kérdésében hozott határozataira, ebben az ügyben a következő szempontok figyelembe vételét tartja szükségesnek és a gyakorlati élet kívánalmaiva megegyezőnek:

1. A 14 éven aluli fiugyermek és a 16 éven aluli leánygyermek tiltassanak el mindenféle munkától. A 18 éven aluli ifjummunkások munkaideje napi 6 órában legyen megállapítva.

2. A 14, illetve 16 éves gyermekek számára ingyenes iparisoklák létesíttessenek.

3. Gyermekmunka a betöltött 18 évig teljeseren tiltassék el oly üzemenél, ahol a megosztott munkamódszert alkalmazzák.

4. Inasszerződéseknél, vagy a tanoncok felszabításánál felmerülő költségek ne terheljék a tanoncot, illetve ezek szülőit vagy gyámjait.

5. A női munka tiltassék be minden oly foglalkozási ágban, amely a női szervezetre ártalmas egyenlő munkabér a nő részére, ha a férfimunkással egyenértékű munkát végez.

6. Az éjjeli munka tiltassék el, kivételes esetekben szükséges különórákért kétszeres órabér fizetendő; az éjjeli munka tilalma alól kivételt képeznek oly üzemek, melyekben természeti okokból az éjjeli munka elháríthatatlan.

7. A Truck-rendszer tiltassék el.

8. A munkabér hetenként fizetendő.

9. A darabszámú munka, a csoport- és otthon (sitz) munka eltörleendő.

10. A munkakönyv az egész vonalon megszűntetendő.

11. A munkaidő a törvény által 8 órában állapítandó meg.

12. Az iparfelügyelet kibővitendő; iparfelügyelőkül mindkét nembeli munkások alkalmazandók.

13. A munkahelyiségek az egészségügyi követelményeknek megfelelően rendeztessenek be; szigoru felügyelet alá helyezendők különösen ama üzemek, amelyekben mérges vagy más, az egészségre ártalmas anyagokkal dolgoznak; a pinceműhelyek betiltandók.

14. Mindennemű üzemekben oly technikai vagy egyéb intézkedések teendők, melyek a balesetek kizárják.

15. Az ipartörvény tiltsa meg az ólom- és foszformérgezés előidézé mérgező anyagok gyártását vagy feldolgozását.

16. Az ipari élet terén előforduló viszályok elintézésére tervezett iparbiróságok függetlenül az ipartestületektől intézzék az ügyeket; a bírósági döntés 48 óra alatt történjék.»

Ezt a határozati javaslatot a kongresszus egyhangulag elfogadta és a benyújtott következő indítványokat a szakszervezeti tanácshoz utasította:

«1. Az éjjeli munka nők részére kivételesen sem engedhető meg.

2. A munkásoknak a munkába való felvételnél az orvosi vizsgálat töröltessék el.

3. A munkás felvételénél ma szokásos korhatár töröltessék el s a munkás korára való tekintet nélkül — ha máskülönbön munkaképes — felvehető legyen.

4. A rendkívüli szakszervezeti kongresszus követeli, hogy az új ipartörvényben az iparfelügyelőket tiltas-

anak el attól, hogy vizsgálatok esetén a munkálatokat előre értesítsék a vizsgálatról. Tiltsa meg az ipartörvény a munkálatotknak azt, hogy a gyári- vagy munkarendet előbb életbeléptethessék, mielőtt az iparhatóság jóváhagyta.

5. A munkabér megállapítása és kifizetése csak íretenként történhetik. A napibér- vagy órabérendez- zer eltörönd.

6. A magánalkalmazottak szerződésében meg- elölendő a napi munkaidő tartama, amely napi órákat meg nem haladhat.

7. A törvényben biztosított szabadságidő — mely ívétel nélkül minden alkalmazottat megillet — el- onása céljából kötött, a törvénynyel ellentétben ílő megállapodások érvénytelenek.

8. Az alkalmazottak önálló iparüző jogát korlá- ozó bármely kikötés érvénytelen.

9. Ha az alkalmazott szolgálata teljesítésében tegettség vagy baleset miatt ideiglenesen gátolva an — tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazott z 1907. évi XIX. t.-c. értelmében jogosítva van-e áppénzre — bérre való igényét 6 hónapra nem eszti el.

10. A felmondási idő: a) a munkálató részéről évi szolgálati időig 3 hónap, 1—5 évi szolgálati ídőig 6 hónap, 5 éven túl terjedő szolgálati időig év; b) az alkalmazott részéről 3 hónap.

11. Az alkalmazottat szolgálatának bármely okból aló elhagyása esetén a következő végkielégítés leti meg: 1 évi szolgálat után 3 havi fizetése, minden további szolgálati év után évi fizetésének 0%₁₀-a. Nyereségváglyból eredő vétség következtén elbocsátott alkalmazottat a végkielégítés nem leti meg.

12. A törvényben biztosított felmondási idő be- artása nélküli felmondás csak akkor bír érvénynyel, a felmondást előzőleg a szervezendő kereske- elmi, illetve iparbiróságnak bejelentették. A bírő- ág tartozik 24 órán belül ítéletileg határozatot onni. E határozat mindkét félre nézve kötelező róvel bír.»

A munkaközvetítés napirendjét Farkas István el- vrs adta elő és következő határozati javaslatot uytott be:

«A munkaközvetítés szociális értéke mindeideig munkásszakegyesületek munkaközvetítésében tes- esült meg. A munkásságnak a munkaközvetítéséhez íződő érdekei a szakegyesületek közvetítésében íelégítést nyernek. A szakegyesületi munkaközve- tés a legjobb biztosítékát képezi annak, hogy a érharcok vagy kölcsönös megegyezések folytán íért munkafeltételek állandósíttassanak. A szak- egyesületi közvetítés segítségével olyan üzemek érülhetők, amelyek egészségügyileg és anyagilag eszélyesek és a munkásosztály elsatnyulásához ve- etnek.

Ezen okoknál fogva a szakegyesületi munkakö- zítés nagy kulturális feladatot teljesít és a fennt- lása állami és szociális érdekekből rendkívüli ontossággal bír, annál is inkább, mivel a hatósági munkaközvetítés Magyarországon silány kísérlete- ésnél nem egyéb és a munkásosztály érdekeit nem légíti ki.

A budapesti állami munkaközvetítő intézet büro- ratikus vezetésénél fogva és amiatt, hogy annak zsgatásában a munkásosztály kellő önkormányzati ggal nem bír, feladatát nem teljesíti.

Mindamellett az ipartörvény tervezete az állami, erületi és községi munkaközvetítő intézetek igaz- atásának módját a munkás- és munkálatószerve- tek egyenlő számarányú képviselote alapján ter-

vezi, de ezen szervek csonka autonómiáját a fel- ügyelő hatóságok önkényének szolgáltatója ki. Ész még ezen csonka autonómiát sem rendelí a tervezet kötelezően, hanem egyes hatósági közegeket fel- jogosítja a munkaközvetítésre.

Mindezeknél fogva a kongresszus a leghatározot- tabban tiltakozik minden olyan törekvés ellen, amely azt célozza, hogy a szakegyesületek a munkaközvetítéstől tiltassanak el és követeli, hogy a tervezett állami, kerületi és községi munkaközve- titő intézetek a munkásszakegyesületek közvetítésé- vel szemben fakultatív jelleggel bírijanak.

Követeli továbbá a kongresszus:

1. Munkaközvetítéssel csak olyan állami, kerületi és községi munkaközvetítő intézetek foglalkozzanak, amelyek a munkálató testületekből és a munkás- szakszervezetekből egyenlő arányban alakított vá- lasztmányt szerveznek, amelyeknek élén pártatlan elnök áll.

2. Az állami, kerületi és községi munkaközvetítő intézetek igazgató-választmányai teljes önkormány- zati joggal rendelkezzenek és határozataik felsőbb fórum által meg nem dönthetők.

3. A közvetítés az igazgatóság által kinevezett és a munkásosztályból kikerült hivatalnokok által törté- njék.

4. Sztrájk vagy bojkottált helyekre az intézetek nem közvetíthetnek.

5. Bérharcok vagy kölcsönös megegyezés folytán íért munkafeltételek és bérminimum alól az inté- zetek nem közvetíthetnek.

6. A közvetítés a munkát kereső munkások jelent- kesésének sorrendje szerint történjék; ez alól csak akkor van kivételnek helye, ha a soron levő munk- kás képességénél fogva a felkínált munkára nem vállalkozik.

Végül tiltakozik a kongresszus az ellen:

1. Hogy az állami, kerületi és községi munka- közvetítő intézetek általában bárkitől vagy bizonyos esetekben munkaközvetítésért díjat szedhessenek.

2. Hogy a munkaközvetítő intézetek munkabér- előleg behajtásával, vagy utólagosan behajtandó előlegek eszközlésével foglalkozhassanak.

3. Hogy a közvetítő intézetek bírságot róhassanak ki és azt behajthassák.»

E határozati javaslat elfogadása után Jászai Samu elvtárs az *«Ipari és kereskedelmi egyesületek»* napi- rendjét, majd Weltner elvtárs a *«Munkabeszünteté- sek és kizárások»* napirendjét adta elő. A benyújtott és egyhangulag elfogadott határozati javaslatok a következők:

«Tekintve, hogy az ipartörvény tervezetének XXXIV. fejezete, amely az ipari és kereskedelmi egyesületekre vonatkozó szabályokat tartalmazza, a munkások egyesülési és gyülekezési szabadságát nem mozdítja elő, sőt a mai szégyenletes állapotot, amelyek mellett a munkások legtermészetesebb joga a belügyminiszter és hatóságok önkénykedé- sének van kitéve, még súlyosan szigorítja; tekintve továbbá, hogy Magyarországon kívül ma már nin- csen kulturállam, amelynek polgárai kivétel nélkül ne élveznék az egyesülés és gyülekezés teljes sza- badságát és tekintve, hogy a népek boldogulásának egyik főkélléke a szervezkedés szabadsága, amely- től a tervezet készítői a munkásokat meg akarják fosztani, a kongresszus a teljes egészében reakciós tervezet ellen íltakozik, ezt a szabad egyesülés elleni merényletnek tekinti és követeli, hogy a magyarországi munkások legalább olyan törvényes szabadságokat nyerjenek, amelyeneket a külföldi munkások már régen élveznek.

A törvénytervezet reakciós és képtelen rendelkezéseivel szemben a kongresszus követelése a következők:

1. A gyülekezés és egyesülés jogát korlátozó összes rendeletek hatályukat veszítik.

2. Az összes polgárokat, kivétel nélkül, megilleti az a jog, hogy egyesületet alakíthassanak és gyűlést tarthassanak.

3. Az alakuló egyesületek nem igényelnek hatósági jóváhagyást, hanem megalakulnak tekintendők, ha legalább 20 polgár az alakulást kimondta és az előterjesztett alapszabályokat kötelezőnek ismerete el.

4. A munkáltató és munkásszervezeteknek jogában áll tagjaik anyagi érdekeit védeni, a munkabér- és munkaviszonyokra nézve kölcsönös szerződéseket kötni és szükség esetén sztrájk vagy kizárás segítségével a tagok kívánságának érvényt szerezni.

5. A közigazgatási hatóság kötelessége a polgárok egyesülési és gyülekezési jogát védeni.

6. A munkáltatók és munkások szervezetei közt létrejött béregyezmények, ha őket a hatóság látta-mozza, jogérvényesek.

7. Gyűlések rendezői nem kötelesek tervezett gyűléseiket a hatóságnak bejelenteni.

«Az új ipartörvény tervezetét azzal a nagy hazugsággal adták közzé, hogy e javaslatban egyenlő jogokat biztosítanak és egyenlő kötelezettségeket rónak ugy a munkáltatókra, mint a munkásokra. A javaslat tényleg az első látszatra, egy kaptára fogja az összes érdekelteket, de behatóbb tanulmányozás után mindenkinek azt kell tapasztalnia, hogy ennél a tervezetnél is a legridegebb osztályszempontokat vették figyelembe a munkáltatók előnyére.

Az ipartörvény tervezete teljesen figyelmen kívül hagyja a tekintetbe jövő osztályok gazdasági helyzetének és erőviszonyának különbözőségét, nem veszi figyelembe a két tábor szervezkedési lehetőségének különböző voltát, tehát a látszólagos egyenlőséggel jezsuita módon kiszolgálhatja a gazdaságilag gyengébb munkásosztályt a tőkésének.

A jezsuita egyenlőség és pártatlanság a legvilágosabban kitűnik a büntető rendelkezéseknél, amelyek drákói büntetésekkel igyekeznek a munkások sztrájk szabadságát megbénítani és elfeledkeznek arról, hogy a munkáltatókat hasonló módon büntetésekkel sújtás, ha visszaéléseket követnek el.

Különösen rossz és elvetendő az ipartörvény-tervezet sztrájkokra vonatkozó részénél a tudatosan laza szövegezés, amelynek egyetlen részlete sem szabados és határozott. Egyetlen szakasznál sincs világosan, félreérthetetlen módon megmondva, mi szabad és mi tilos. A szervezkedési szabadság, az egyletek szerepe a sztrájkoknál, a tilos sztrájkok, a tilos megegyezések, a békéltetés, a döntő bíraskodás, a büntető rendelkezések mind-mind tudatos zavarossággal vannak megszövegezve, hogy egyszerűen adjanak a munkáltatóknak a legszabababb, korlátlan kizskmányolásra, másrészt teljesen szabad kezét engedjenek a közigazgatási hatóságoknak arra, hogy az ipartörvény-tervezet büntető rendelkezéseinek felhasználásával ne csak a szervezkedés szabadságát tiporhassák el, hanem a gazdasági harcokat is megnehezítsék.

Mindezeket figyelembe véve, kimondja az 1908. évi október hó 4–6-ig tárgyaló rendkívüli szakszervezeti kongresszus, hogy az új ipartörvény-tervezete nem arra szolgál, hogy az «ipari békét» állandósítsa, hanem elavult rendelkezéseivel a mun-

kásság rabszolgaságát és függőségét, illetőleg gazdasági helyzetének rosszabbodását akarja elérni. A törvénytervezet nem a békét, hanem az állandó harcot fogja proklamálni és az ország ipari fejlődésének lehetőségét is korlátozza.

A kongresszus kimondja, hogy a sztrájkok szabályozásának első feltétele a teljesen korlátlan egyesülési és gyülekezési jog, oly módon, hogy a munkásszervezeteknek joguk legyen sztrájkokban álló tagjaikat is segíyezni, illetőleg a szervezetel sztrájkcélokra is szedhessenek járulékat.

A kongresszus teljesen elhibázottnak tartja az ipartörvény-tervezet sztrájkra vonatkozó rendelkezéseit, mert az állami gyámkodás és a szigorú büntetések nem szüntethetik meg a sztrájkokat, sőt nem is korlátozhatják a sztrájkok számát, hanem adott viszonyok között szaporítják a sztrájkokat és élesebbé, elkeseredettebbé teszi a harcokat.

Az ipari béke legfőbb biztositéka a teljes sztrájk-szabadság. Az állam feladata nem lehet más, mint az, hogy a harcoló felek között a békét közvetítse és a kollektív szerződések megalkotását elő-segítse.

Ezért kimondja a kongresszus, hogy a munkásság minden erejével oda fog hatni, miszerint az ipartörvény-tervezet fegyházzrendelkezéseinek és a munkáltatók javát szolgáló egyoldalú osztályintézkedéseinek törvénybe iktatását meggátolja. Ha ez nem sikerülne, akkor is módot fog találni a munkásság, hogy az alapszabályokkal rendelkező és így hivatalos ellenőrzés alá tartozó szervezeteket megkerülve, eddig létező szabad szervezeteinek fentartásával úgy vezesse a sztrájkokat, mint az a munkálduló nép érdekeinek legjobban megfelel.

Malasits Géza elvtárs a *Békéltető és választott bíróságok* napirendjét adta elő. Határozati javaslatát, amelyet alább közlünk, a kongresszus egyhangulag elfogadta.

Az 1908. évi október hó 4., 5. és 6. napjain tárgyaló rendkívüli szakszervezeti kongresszus megállapítja, hogy az új ipartörvény-tervezetben kontemplált választott bírósági eljárás, valamint kötelező erejű döntő bírósági eljárás a munkásosztálynak a törvénynyel szemben táplált reményeit és igényeit a tervezet határozatlansága, egyes szakaszainak homályossága miatt ki nem elégíti.

A választott bírósági eljárás és kötelező erejű döntő bíraskodás rendszere nem szünteti meg a munkásosztálynak a tőkésosztállyal szemben fennálló gazdasági harcait, sőt azokat még lényegesen nem is enyhíti. A gazdasági fejlődés, valamint a tőke összpontosulása egyrészt, másrészt az ezzel járó elszegényedése a munkásosztálynak, a két osztály közötti ellentétet mindjobban kiélesíti és ezt az ellentétet peragrafusokkal, homályos értelmű és határozatlan törvénytervezetekkel megszüntetni nem lehet. Mindazon államokban, mint például Anglia, Franciaország, Dél-Wales stb. államok, ahol ilyen választott és döntő bíróságok részben kötelezően, részben fakultatív fennállanak, a munkásság gazdasági harcai nem csökkentek, sőt úgy terjedelemben, mint erő kifejtésben kiélesedtek.

A döntő és választott bíróságok kezdetleges fejlettségű iparnál és a munkáltatók és munkások kezdetleges szervezkedésénél birtak némi jelentőséggel, azonban amilyen mértékben erősödik a két ellenfél, olyan mértékben csökken a sikerült békéltetések száma és ezzel természetszerűleg veszítik ezen bíróságok a jelentőségüket is.

A fentebbi okoknál fogva a rendkívüli szakszervezeti kongresszus nem találja sem hatásosnak,

sem kielégítőnek a tervezetnek választott bírósági és döntő bírósági intézkedéseit arra nézve, hogy a munkások munka- és bérkereseti feltételein javítson, annál kevésbé, mert az egész törvénytervezetben átvonuló határozatlanság, a jogi formalizmus és a paragrafusoknak sokszor egymással ellentmondó rendelkezései itt is érvényesülnek és lehetetlenné teszik a munkásság kívánalmainak és szükségleteinek érvényesülését.

Vanczák János elvtárs a *Munkáskamarák* napirendjét ismertette és a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

A magyarországi munkásszervezetek 1908. évi október hó 4., 5. és 6-án tárgyaló rendkívüli kongresszus megállapítja, hogy:

a magyar kir. kereskedelemügyi kormány ipar-törvény-tervezetének XXXVI. fejezetében körülírt «Munkáskamarák» a tervezett formában a munkásosztályra nézve semmi értékkel nem bírnak s ennél fogva azokra a munkásságnak szüksége nincsen.

A tervezet szerint ezen munkáskamarák teljesen alá vannak rendelve a kereskedelemügyi kormány hivatalos intézkedésének, ügyvitelük a munkásosztálytól távol álló hivatalnoki személyzetre bízott, ennek dacára a munkások által fizetendő kamarai illetékekből tartatnának fenn, a munkások teherviselésének tehát semmi ellenértékét nem szolgáltatják.

Mindezeknek figyelembe vételével a kongresszus visszautasítja magát az egész tervezetet és nyomatékosan tiltakozik az ellen, hogy a munkásokra ilyen intézmények oktrojáltassanak, mint a tervezett munkáskamarák.

A kongresszus ezzel egyidejűleg kijelenti, hogy a munkáskamarák, mint a munkások érdekképviselőinek kérdésében, fentartja az 1901. évi II. szakszervezeti kongresszus határozatát és csak olyan kamarák felállítását kívánja, amelyek a munkásság csorbitatlan örendelkezési joga alapján vannak szervezve, követelvény ezeknek — mint a munkások érdekképviselőinek — törvényes elismerését.

E határozati javaslat egyhangú elfogadása után Rády Sándor elvtárs a *Vasárnapi munkaszünetről* szóló tervezetet ismertette és határozati javaslatát, valamint az ehhez benyújtott indítványt, a következő szövegben fogadta el a kongresszus:

Az ipari munkások vasár- és ünnepnap szüneteléséről szóló törvénytervezethez.

Az 1908. évi október hó 4., 5. és 6. án tárgyaló rendkívüli szakszervezeti kongresszus a törvénytervezetben nem talál hathatós intézkedést arra nézve, hogy a munkásoknak és kereskedelmi alkalmazottaknak hetenként egy napi szünetet biztosítson. A törvénytervezet a legridegebb osztályérdekből készült és a jelenlegi rossz viszonyokon egyáltalán nem segít. Oly törvény, amelynek rendelkezéseit a miniszter, sőt a helyi hatóságok is felfüggeszthetik, a gyakorlatban nem használ azoknak, akiknek 6 napi munka után egy szünnapra feltétlen szüksége volna. Nem használ azért sem, mert a munkáltnak a törvénytervezet megengedi, hogy vasárnap helyett szombaton éjjel dolgoztassanak a munkásokkal. A törvénytervezetben előírt büntetések oly nevéstégesen csekélyek, hogy a dolgoztatni kívánó munkáltatók ezt minden különös anyagi károsodás nélkül megtehetik és így nemcsak a miniszternek és hatóságoknak, hanem a nagyobb üzemek tulajdonosainak módjában áll a munkásokat megfosztani a munkaszüneti napoktól. De különösen sérelmes a törvénytervezetnek azon része, amely a

kereskedelmi és irodai alkalmazottakra vonatkozik, amennyiben ezek a munkaszüneti naptól továbbra is meg lesznek fosztva. Hatálytalan végül a törvénytervezetnek azon intézkedése, amely az égetelt szeszes italok mérését a szünnapokon csak délelőtti 10 órán túl megtiltja, míg ellenben a bor és sör mérését egész napon megengedi.

Mindezeknél fogva követeli a kongresszus, hogy a munkaszüneti napok úgy az ipari munkások, kereskedelmi alkalmazottak, irodai alkalmazottak és mezőgazdasági munkások számára megszakítás nélkül 36 óráig tartassanak.

A pálinkamérések és más italt mérő üzletek köteleztessenek, hogy üzleteiket a munkaszüneti napokon, vagyis szombat estétől hétfő reggelig teljes 36 órán át zárva tartsák. Sem a miniszternek, sem a hatóságoknak ne álljon jogában, hogy a munkaszüneti napokat felfüggeszék. A törvényes rendelkezések ellen vétő munkáltatók vagy üzlet-tulajdonosok 8 naptól 30 napig, ismétlés esetében 1 hónaptól 3 hónapig terjedő elzárással büntetendők.

A kereskedelmi és irodai alkalmazottak részére nyújtandó hétköznapi kárpótlást a kongresszus gyakorlatban kivihetetlennek, értéktelennek tartja. Továbbá követeli, hogy a munkabérek mindig csüörtők este fizetessenek ki.

Kitajka Lajos elvtárs a *Betegsegély és balesetbiztosítás* napirendjét adja elő és a következő határozati javaslatot terjesztette elő, amelyet a kongresszus azzal a módosítással fogadott el, hogy a kisiparra vonatkozó kivételes rendelkezések töröltesse el és a törvény az egyenlő köteleességek és jogok alapján álljon».

Az 1908 október 4., 5. és 6. napjain Budapesten tárgyaló rendkívüli szakszervezeti kongresszus megállapítja, hogy az 1907. XIX. t.-c. anyagi rendelkezései a munkások betegsegélyezése és balesetbiztosítása szempontjából nem felelnek meg a legszerűbb kívánalmaknak sem. A törvény egyéb rendelkezései pedig következetesen azt a célt szolgálják, hogy a munkásság szerzett jogait úgy a segélyszolgáltatás, mint az önkormányzat terén elkorbozassák. A törvény életbelépte óta a betegsegélyező pénztárak önkormányzata helyébe egy tehetetlen bürokratikus uralom lépett, amely lehetetlen állapotokat, olytonos zavarokat és bizonytalanságot teremtett, melynek következményeit a segélyre szoruló beteg vagy sérült munkás érzi meg.

Egyébként a betegsegélyezés és balesetbiztosítás egyesítése és központosítása, a törvény fogyatékosága és a végrehajtással megbízott szervek konok rosszakarata és tudatlansága miatt csőd felé készül. A két biztosítási ágnak egyesítése és központosítása ugyanis óriási zavarokkal és az ügykezelési költségek hihetetlen mérvű megnövekedésével jár s emellett annyira késlelteti az ügyek elintézését, hogy a segélyre szorult munkás hónapok mulva sem juthat ahoz a silány kis járadékhoz, amit a törvény biztosít neki.

Nagy zavarokra ad okot a törvény azon rendelkezése is, mely politikai kortesfogásból a kisiparosoknak különös kedvezményt nyújt azzal, hogy 2%-nál magasabb járútk fizetésétől mentesíti őket.

Mindehez hozzájárul az Állami munkásbiztosítási hivatal hatalmi tébolya. Ezt a hivatalt a törvény a kormánytól és államhatalomtól független intézménynek tervezte s helyett a miniszteriumnak egy alárendelt hivatala lett, amely a kormány politikai célzatait szolgálja és a törvény megsértése árán is az önkormányzati élet minden megnyilvánulását

csírájában megfojtani igyekeznek. Önkényesen állapít meg alapszabályokat, önkényesen hoz határozatokat és az önkormányzati szervek rendelkezésének mellőzésével önkényesen intézkedik minden kérdésben.

Ezek az állapotok okozzák, hogy az új munkásbiztosítási törvény hatásának eredményeit a következőkben állapíthatjuk meg:

a munkásbiztosító pénztárakban a munkásság önrendelkezési jogának megcsönkítése a paritás által;

a megmaradt önkormányzati jogok elkobzása az Állami munkásbiztosító hivatal által;

a munkások segélyigényeinek leszállítása ugyanakkor, amikor azok nagyobb mértékben lettek megterhelve;

baleset esetén a munkáltatók szavatossága helyett alamiznaszerű járadék jut a nyomorékká tett munkásnak;

másfelől ellenben már eddig is több mint egy milliárd költségbe kerülő új állások és hivatalok szerveztettek.

Tehát az új munkásbiztosítási törvény hirhadt reformjai a munkásokra anyagi és erkölcsi károsodással, a munkáltatókra pedig óriási zaklatással és megterheléssel járnak s mindez csak azért, hogy új állások és hivatalok szerveztessenek.

Ezen állapotok megszüntetésére a rendkívüli szakszervezeti kongresszus követeli:

1. A munkásbiztosítási törvény sürgős revízióját olyképp, hogy a biztosított munkáságnak önkormányzati jogai visszaadassanak.

2. A segélyezési szolgáltatások megállapítása az önkormányzati szervekre bizassék, mert csak így várható a szerzett jogok megóvása.

3. Az Állami munkásbiztosítási hivatal a kormánytól teljesen függetlenné tétessék, hatásköre pedig csak felügyeletre és bíráskodásra korlátoztassék.

Eme rendelkezések folytán az érdekelt munkáság kezébe tétetik le a munkásbiztosítás sorsa, miáltal a munkáság az intézmény fokozatos fejlesztését elérheti.

Végül tiltakozik a kongresszus az Állami munkásbiztosítási hivatal azon törvénytelen eljárása ellen, hogy az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár alapszabályait az önkormányzat hozzájárulása nélkül önkényesen eszközölt módosításokkal léptette életbe és felhívja az önkormányzati szervekben résztvevő munkásképviseelőket, hogy ezen alapszabályokat ne ismerjék el törvényesnek s annak megváltoztatása érdekében és a biztosítottak szerzett jogainak megvédelmezéséért minden rendelkezésre álló eszközzel küzdjenek.

Végül a kongresszus alábbi indítványokat fogadta el:

«Bizassék meg a Szakszervezeti Tanács, hogy kövessen el mindent, hogy az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár a tervbe vett rendkívüli közgyűlést minden körülmények között hívja egybe.»

«Mondja ki az 1908 október hó 4., 5. és 6. napjain megtartott rendkívüli szakszervezeti kongresszus, az új törvényben foglaltassék az, hogy a katonaságnak sztrájkok és kizárások alkalmával gyárakban vagy ipari műhelyekben való alkalmazását a legszigorúban tiltja.»

SZAKSZERVEZETEK KÖRÉBŐL.

Francia szakszervezetek kongresszusa. Október 10-én és a következő napokon tartották a francia szakszervezetek XVI. kongresszusukat Marseillen.

Ez a kongresszus fényes tanúsága volt annak, hogy a francia munkások szindikalista törekvésekkel semmire sem jutnak. Gazdasági téren a francia munkások alig tudnak valamelyes sikereket felmutatni. Míg a legtöbb ország munkássága az utóbbi évtizedben úgy a munkaidő megrövidítése, valamint a munkabérek emelése dolgában nagy sikereket ért el, addig a francia munkásság üres jelszavak után futva, sok hiába való küzdelmen ment keresztül, de korántsem vívta ki azt, amit más országok szervezetei már kivívtak. A francia szakszervezeti tanács is meglehetősen gyenge alapon áll. A szakszervezeti tanácshoz tartozó szakszervezetek száma 1906 július óta 1908 szeptemberig 2435-ről 2586-ra emelkedett, a tagok száma pedig 203.270-ről 294.398-ra. Egyes szervezetek a valóságban sokkal erősebbek. A szakszervezeti tanács ugyanis számításának alapján a tagok után beszolgáltatott járulékot vette, már pedig sok szervezet nem fizette be a taglétszámnak megfelelő illetéket. A jelentés szerint a legerősebb szervezetek az építőmunkásoké 40.000, a vasutasoké 45.500, a bányamunkásoké 30.000, a textil munkásoké 20.000 taggal.

A pénzügyi jelentés kevésbé kedvező. Az összes bevétel 25 hónapon át 24.719 frankra, az összes kiadás 23.584 frankra rugott. A pénzkészlet 3804/25 frank.

A munkásbörzék osztályainak száma 135-ről, amelyek 1609 szakszervezetet foglalnak össze, 157-re, — 2028 szakszervezetre — emelkedett. A bevétel 16 399, a kiadás 16.081 frankot tett ki. A pénzkészlet 2754 frank.

A szakszervezeti tanács közlönyének, a Voix du Peuple-nek példányszáma alig emelkedett. Pénzügyileg kevés deficit mutatkozik.

A svájci szakszervezeti mozgalom 1907-ben. A svájci szakszervezeti szövetségnek az elmúlt év végén 71.404 tagja volt. A tagszaporulat az előző évvel szemben 9587-re rugott. A női tagok száma 6814 volt; a megelőző évben csupán 5215. A legtöbb tagja a fém munkásszövetségnek van. E szövetség taglétszáma 17.824-re rugott; az órásszövetségnek 7780 tagja volt; a textil munkások szövetségében 10.000 munkás tömörült; a famunkások szövetségének 7863 tagja volt; a könyvnyomdászok szövetségének 2856; az élelmezési munkások szövetségének 4300 tagja volt. A szakszervezeti szövetséghez még ezidejűleg nem tartoznak: az építőmunkások, a festők, a kőmunkások, a cipészek, a községi és állami munkások, a szabók, a nyugat-svájci nyomdászok, a kalaposok, a vasuti és táviró munkások, mely utóbbiak szövetsége egymagában 43.000 tagot számlál. A keresztény szakszervezetek, melyek jól megkülönböztetendők a magyarországi keresztényszociális sztrájkterő bandáktól, 11.000 tagot számlálnak. Az összes szervezett munkások száma 135.377-re rug. Aránylag nagyon csekély szám a nagyszámú svájci ipari munkássággal szemben, mely még mindig távol tartja magát a szervezettől.

SZOCIÁLIS SZEMLE.

A magyar egyesületi szabadságon ismét rugtak jó nagyot. A vasutasok szövetsége került sorra. Ez a szövetség, mivel öntudatosan nevelte tagjait, szálka volt a koalíciós kormány szemében. Allandóan zaklatták és keresték az ürügyet, hogy a szövetséget feloszlatassák. Legutóbb Kossuth Ferenc oly lehetetlen dolgokat kívánt a szövetség vezetőségétől, hogy ez semmiképpen sem tudott megfelelni. Így többek között kívánta, hogy a szö-

vetség vezetősége szolgáltatassa ki a tagok névsorát. Ezt persze nem tette, mert nem akarta a tagokat zaklatásoknak és rendszabályozásoknak kitenni. Ebben az értelemben határozott az október 4-iki közgyűlés is. És ez elég ok volt arra, hogy a vasutasok szövetségét felfüggeszék. A felfüggesztési határozat, amely érdekes dokumentum a magyarországi munkások jogtalanságáról, így szól:

A szövetség központi vezetőségének folyó évi szeptember hó 6-án kelt és a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséghez intézett, e hatóság által előterjesztett jelentéséből, valamint a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőségnek folyó évi október hó 6-án 37. eln. szám alatt kelt felterjesztéséből megütközéssel vettem tudomást arról, hogy a szövetség folyó évi augusztus hó 15-én 69.115 szám alatt nevezett főfelügyeleti hatósághoz a szövetség megfelelő utasítása végett intézett rendeletben foglalt több rendbeli fontos rendelkezéseknek eleget nem tett, különösen pedig megtagadta a szövetség tagjait magában foglaló névsor felterjesztését s a díjazott alkalmazottakat a szövetség működésébe továbbra is az eddigi módon kívánja bevonni.

A szövetség tagjai névsorának bemutatásához ragaszkodnom kell, a kormány felügyeleti és ellenőrzési jog hatékony gyakorolhatása szempontjából egyrészt, hogy a felügyelettel megbízott hatóság által megállapítható legyen, vajjon a szövetség vezetésében és működésében csakis az alapszabályok által arra jogosítottak vesznek-e részt, másfelől a szövetség helyes tagdíj, pénz- és vagyonkezelésnek ellenőrizhetése végett, hogy eként megállapítható legyen, vajjon a szövetségi tagok vagyoni érdekei kellőképpen biztosítva vannak-e?

Ragaszkodnom kell továbbá azon intézkedésem végrehajtásához is, hogy a díjazott alkalmazottak a szövetség működésében abban a keretben vegyenek részt, amelyet az alapszabályok vonatkozó rendelkezései számukra kijelölnek. Minthogy pedig ezen alkalmazottak a szövetség tényleges vezetésében tevékeny részt vettek, amit különben a szövetség ügyeinek intézői nem is tagadtak, azzal az ürüggyel indokolván azt, hogy a vezetőség megválasztott tagjai a vidéki helyi csoportokkal való érintkezésre szabadságot nem kapnak, az eddig fennállott állapotot az alapszabályokba ütközőknek kellett tekintenem, annál is inkább, mert a dolog természeténél fogva a szövetség ügyeinek irányításában és ellátásban csak olyanok vehetnek részt, akik magának a szövetségnek teljes jogu tagjai. Egyébként az alapszabályok 17. §-ának első bekezdése világosan kimondja, hogy a szövetség ügyeit a központi vezetőség intézi s folytatólag megállapítja, hogy kikből áll a vezetőség. Az ott felsoroltak között a díjazott alkalmazottak nem szerepelnek, amint nem is szerepelhetnek, azoknak a szövetség ügyeinek vezetőségéből feltétlenül kizárva kell lenniök.

Minthogy pedig a szövetség idézett rendeletem most említett és egyéb rendelkezéseinek nemcsak hogy nem tett eleget, hanem azok végrehajtását a kormányhatósági intézkedésekkel szemben meg nem tűrhető hangon bírálva, egyenesen megtagadta, sőt a személyzet között ezen megengedhetetlen hangú felterjesztését igazot tendenciával a legszélesebb körben még terjesztette is, ezenkívül ezt idegen nyelvekre lefordítva, még külföldön is terjesztette, ezzel is tanúsítván fegyelmet nem ismerő magatartást; minthogy végül a vezetőség ezen megengedhetetlen magatartását a folyó évi október hó 4-én megtartott rendkívüli közgyűlés is helyben-

hagyta, amit a vasuti szolgálatban feltétlenül szükséges szigorú fegyelem szempontjából megtűrhetőnek nem tartok; ennél fogva utalással a szövetség alapszabályainak 23. és 24. §-aira, a szövetség működését ezzel felfüggesztem, értesítvén a szövetséget arról is, hogy a vizsgálatot a szövetség ellen egyidejűleg elrendeltem és ennek foganatosításával a kormány felügyeleti és ellenőrzési jogot gyakorló hatóságot, a m. kir. vasut- és hajózási főfelügyelőséget bízom meg.

Működése felfüggesztése tartama alatt a szövetség semmiféle tevékenységet ki nem fejtethet.

Budapest, 1908 október hó 14.

A miniszter helyett:

Szterényi.

A szövetség teljesítette a miniszteri rendeletnek mindazon rendelkezéseit, amiket saját hivatásának legázolása nélkül teljesíthetett. Ami a működő, díjazott alkalmazottakra vonatkozik, bebizonyult, hogy a könyvelőnőt kivéve, valamennyien alapszabályszerű tagjai a szövetségnek, úgy, hogy még a központi vezetőségben is helyet foglalhatnak. Teljesítette a vezetőség a miniszter augusztusi leiratának azt a részét is, amelyben a szövetségi ügyrend elkészítését kívánta. Ez az ügyrend már készen áll.

A felfüggesztést azzal is indokolják, hogy a szövetség széles körben, sőt még a külföldön is ismertette a miniszter jograbló intézkedéseit. Csak természetes, hogy ez a jövőben fokozott mérvben történik.

Egyébként nagyon csalódik Kossuth, ha azt hiszi, hogy a vasutasok ezentúl nem lesznek szervezve. Az igazi szervezési munka csak most kezdődik.

A vasárnapi munkaszünet ügyében október 7., 8. és 9-én Szterényi József államtitkár elnöklete alatt ankét volt a kereskedelemügyi miniszteriumban. Az ankétot képviselve voltak a különböző érdekcsoportok. A szakszervezeti tanácsot Jászai Samu és Bárdos Ferenc elvtársak képviselték.

Az ipari munkásokra nézve a vasárnapi munkaszünetről szóló törvénytervezet alig jelent haladást a mostani állapotokhoz képest. A szervezett munkásság maga vivta ki magának a vasárnapi munkaszünetet. A törvénytervezet csak a létező állapotokhoz alkalmazkodik. Ezt ki is fejezték elvtársaink az ankétben. Némi haladást jelent az, hogy a szesz italokat nem szabad vasárnap árulni. Csekély haladást jelent a kereskedelmi alkalmazottakra és a magán-tisztviselőkre nézve az ankétben történt megállapodás. Eszerint a pénzügyi tisztviselőknél és általában az oly irodai alkalmazottaknál, akik nincsenek folytonos üzemű ipari vállalatokban alkalmazva, 36 óras munkaszünet biztosítandó, kivéve az évi letár és zárószámadások elkészítésére rendelt egy vasárnapot, amikor a munka egész nap végezhető. A folytonos üzemű ipari vállalatok irodai alkalmazottainál, akiknek irodai munkájuk az üzemnél nélkülözhetetlen, ügyeletes szolgálat rendszeresítendő. A nagy kereskedelmi vállalatoknál — melyek detail-kereskedést nem folytatnak — az alkalmazottaknak az ország egész területén 34 órai szünet nyújtandó. E szünet kezdete és vége hetenként a követelményekhez képest eltérően állapítható meg.

A detail-kereskedés tekintetében különbség teendő egyfelől a székesfőváros területe, továbbá a vidék között — az utóbbira nézve még aszerint is, valamely vidéki városnak vagy községnek 5000-nél több vagy kevesebb lakosa van-e —, másfelől az árucikkek szerint is. És pedig Budapest székesfőváros területén a napi fogyasztás tárgyát képező élelmi-

cikkek árusításával foglalkozó üzletek alkalmazottainak kivételével, minden kereskedelmi alkalmazottnak szombaton este 9 órától hétfő reggel 7 óráig terjedő 34 óras munkaszünetet biztosítandó. Az élelmicikkek árusításával foglalkozó üzletek alkalmazottai Budapest székesfőváros területén szombaton este 9 órától hétfő reggel 6 óráig élveznek munkaszünetet, vasárnap reggel 6 órától délelőtt 10 óráig terjedő 4 órai megszakítás kivételével, mely munkáért azonban minden egyes alkalmazottnak felváltva minden második vasárnapon, illetve szombaton este 9 órától hétfő reggel 6 óráig terjedő megszakítás nélküli 33 óras szünet nyújtandó. Egyes élelmicikkek árusítását (tej, péksütemény, gyümölcs) hétfő reggel 5 órától kezdve kell megengedni. A napi fogyasztás tárgyát képező élelmicikkek árusítása ugyanazon korlátozású és az élelmicikket elárúsító üzletek alkalmazottainak nyújtandó ugyanannyi pihenő idő mellett végezhető, mint a székesfővárosban. Minden más detail-kereskedés a jelzett időbeli korlátok között, azaz reggel 6 órától déli 10 óráig s a személyzetnek felváltva minden második vasárnapon adandó teljes 33 óras pihenő biztosítása mellett, munkaszüneti napokon az évnek csupán hat hónapjában lehet nyitva. E hat hónap a helyi szükségnek megfelelően osztható meg és akár egyfolytában, akár megszakítva jelölhető ki. Az 5000-nél kevesebb lakost számláló községekben és városokban az üzletek, tekintet nélkül az eladásra kerülő árakra, a munkaszüneti napokon reggel 6 órától délelőtti 11 óráig lehetnek nyitva, de ezeknél az üzleteknél munkaszüneti napokon a személyzet igénybe nem vehető, hanem csak az üzlettulajdonos és családja tagjai szolgálhatják ki a közönséget. A vidéki községekben és városokban, az élelmiszerkereskedők kivételével, az érdekelt kereskedők többségének kivantára akár csak egyes szakmákra, akár az összes üzletre nézve, kormányjövahagyást igénylő szabályrendelet alapján, továbbmenő korlátozások is elrendelhetők.

A munkaszüneti napokon is multhatatlanul fentartandó gyári üzemeknél a munkaadó alkalmazottainak vagy minden második vasárnapon egy teljes munkaszüneti napot, vagy minden két héten egy teljes hétköznapi szünnapot, illetve két hétköznapi félnapot köteles pihenőül engedni. Egyes üzemeknél, amelyeknél vasárnap csak csekélyebb s egészben igen rövid időt igénylő munka végzendő, az előbb említett 24 órai pihenő csak akkor nyújtandó, ha a munkaszüneti napon teljesített munka 3 óránál többet vett igénybe.

Mennyibe kerülne az új ipari közigazgatás. Matfakovits Sándor a Magyar Ipar egyik legutóbbi számában kiszámítja, hogy az új ipartörvény szerint mennyibe kerülne az ipari közigazgatás. Eszerint a javaslat ipari szervezetének költségei körülbelül a következő számadatokat mutatják: a testületek költségei 5,000.000 korona, az iparbiróságok költségei 1,300.000 korona, a munkaközvetítési költségei 400.000 korona, a munkakamarák költségei 200.000 korona, az iparfelügyelők költségtöbblete 1,000.000 korona, összesen 7,900.000 korona. Ebbe nincsenek beszámítva azok a költségek, amelyeket a munkaközvetítésért a községek fognak fizetni és itt az ipari közigazgatásnak csak azokról a terheiről van szó, amelyeket az adminisztráció általában megkövetel. Nem jött számításba az iparoktatásnak kilátásba vett reorganizációja sem a községek, sem az állam szempontjából. Nyolc millióval többé fog kerülni a jövődéli ipari közigazgatás. És ezért óriási összegért kapunk képtelen és a gyakorlatban kivihetetlen törvényt.

A külföldi munkások a német baleset-statisztikában. A német kapitalisták nagy előszere-ttel alkalmazzák a külföldről jövő elmaradott munkásrétegeket. Elmaradott vidékeken toboroztatják össze, ahova a szervezkedés gondolata még nem hatott el és így olcsó és engedelmes munkás-anyagra tesznek szert. Hogy azután mily hálával adóznak ezen munkásoknak, arról többek között ékes bizonyítást tesz a német baleset-statisztika. A vállalkozók még annyira sincsenek tekintettel a külföldi munkásokra, hogy a különféle óvszabályok ismertetését a munkások anyanyelvére fordíttatják le, hogy ezek legalább megérthetnék. Ha emiatt szemrehányásokat tesznek nekik, egyszerűen azt felelik, hogy hazafiságuk megtiltja, hogy üzemeikben más nyelv is járja, mint a német. Ugyanazok az egyének hirdetik ezt, akik saját hazájukbeli munkások letörésére hozzák az idegen nemzetiségű munkásokat! Ezen bűnös mulasztásnak nagy része van abban, hogy a balesetek száma sokkal nagyobb a nem németajku, de különösen a külföldi munkások, mint a németek között.

Különösen a rajna-észtféliai kőszénbányaszatban észlelhető, hogy mily káros következményekkel jár, ha idegen nyelvű és külföldi munkásokat állítanak be, anélkül, hogy szabályosan és rendszeresen kiköztatják őket az óvintézkedések mibenlétéről. Ezen a vidéken az összmunkásság 40%-a nem németajku (lengyel és külföldi munkás). Ezer munkás közül baleset ért:

1903-ban	1906-ban	
148	159	német anyanyelvű munkást,
192	203	lengyel » »
240	255	külföldi » »

ÉRTESTÍTÉSEK.

A kizárt asztalosmunkások részére október 26-ig befolyt: Erzsébetfalvai pártszervezet 30.—, Könyvnyomdászok 300.—, Kalaposok 20.—, Wodianer-nyomda 2.40, Bienstock-nyomda —.40, Aranyművesek 25.—, Erzsébetfalvai szabómunkások 10.—, Budapesti ácsok 13.80, Csepreghy J. budapesti ácsoktól 9.40, Bőrmunkások 50.—, Gabonamunkások 100.—, Kőfaragók 100.—, Könyvkötők 80.—, Schuller-étterem 10.—, Intim-vendéglő 1.78, József főherceg-étterem —.70, Neiger-étterem 1.20, Pilseni bizalmiférfi 1.—, Teherszállítók 200.—, Wodianer-nyomda 3.20, Egyetemi-nyomda —.80, Bienstock-nyomda —.30, Molnárok és malommunkások 250.—, Nagyváradai szakszervezeti bizottság 36.90, Cementmunkások 23.40, Molnárok 20.—, Mészárosok 50.—, Budapesti ácsok 11.30, Schreiber Ignác Eperjes 2.—, Könyvkötők 80.—, Vas- és fémmunkások 1000.—, Egyetemi-nyomda —.20, Wodianer-nyomda 1.54, Kővezők 22.40, Festőmunkások 100.—, Sneff József Nagykanizsa 21.10, Kőművesek 156.24, Teherszállítók 200.—, Baranyaszabolcsi bányászok 105.50, VIII. ker. vas- és fémmunkások 6.—, Bőrmunkások 50.—, Lakatosok 200.—, Bőröndösök 18.80, Üvegesek 30.—, Budapesti ácsok 25.—, Könyvnyomdászok 900.—, Szabómunkások 150.—, Könyvkötők 150.—, Engel és Ladányi —.40, Pázmáneum —.20, Lehner Rezső —.20, Bőröndösök 35.—, VIII. ker. vas- és fémmunkások 6.30, Kisipari kovácsok 60.—, Miskolci munkások 61.85, Budapesti kőművesek 115.—, Budapesti kőművesszervezet 200.—, Könyvkötők 150.—, Szabómunkások 75.—, Kővezők 26.30, Szegedi munkások 22.20 korona. Összesen 5323 01 korona.

A Szakszervezeti Értesítő közleményei csak a forrás megnevezésével vehetők át.